

Şampiyon Ağacı Kim Bulacak?

Yaz mevsimi geldi, okullar tatil oldu. Tatilde boş zamanlarınızda "şampiyon" ağaçlar bulmaya ne dersiniz?

"Şampiyon ağaç" sözünü belki ilk kez duyuyorsunuz. Bununla, aslında çok büyük ağaçları kastediyoruz. Şampiyon ağaçları bulabilmek de, çok büyük ağaçları bulmak anlamına geliyor. Öncelikle kendinize küçük bir alan belirleyin. Bu alan, bol ağaçlı ve evinize yakın bir yerde olsun. Bir piknik alanı da şampiyon ağacı bulmak için uygun bir yer olabilir. Seçtiğiniz alanın basit bir haritasını yapın ve burada bulunan ağaçları harita üzerinde gösterin. Şampiyon ağacı ararken bir arkadaşınızdan ya da ailenizden yardım almak işlerinizi kolaylaştırır. Şampiyon ağacı bulmak için ağacın boyunu, gövdesinin çevre uzunluğunu ve taç kısmının genişliğini bulmanız gerekiyor.

Ağacın boyunu bulmak için, bir arkadaşınızın ağacın hemen yanında durmasını isteyin. Elinize bir çubuk alın ve ağaçtan uzaklaşın. Çubuğu gözünüzden bir kol boyu uzaklıkta dik olarak, üst ucu arkadaşınızın başıyla aynı hizada olacak şekilde tutun. Arkadaşınızın ayaklarının çubuk üzerinde denk geldiği yere bir işaret koyun. Sonra, çubuğu ağacın tümünü görebilecek kadar yukarı kaldırın ve ağacın boyunu da aynı şekilde çubuk üzerinde işaretleyin. Bu iki ölçüyü birbiriyle karşılaştırın. Ağacın boyu arkadaşınızın boyunun kaç katı uzunlukta görünüyor? Arkadaşınızın gerçek boy uzunluğuyla bu sayıyı çarpın. Örneğin, arkadaşınızın boyu 1,5 m olsun. Ağacın boyu arkadaşınızınkinin 4 katıysa, yaklaşık $4 \times 1,5 = 6$ m'dir.

Şimdi sıra, gövdenin çevre uzunluğunu bulmaya geldi. Ağacın gövdesinde bir başlangıç noktası belirleyin ve kollarınızı iki yana açıp ağacın çevresinin kaç kulaç olduğunu bulun. Kulaç boyunuzla bu sayıyı çarparak gövdenin çevre uzunluğunu hesaplayın.

Şampiyon ağacın hangisi olduğuna karar vermek için son bir iş var: ağacın, taç kısmının genişliğini bulmak. Bunun için, ağacın taç kısmının en geniş ve en dar olduğu bölümlerin uzunluğunu ölçerek, bu iki sayının

ortalamasını almanız gerekiyor. Ağacın en geniş bölümünün uzunluğunu bulmak için, karşılıklı iki taraftaki dalların tam uç hizasında yere taş koyup, taşlar arasındaki uzaklığı ölçün. Bu işi en dar bölüm için de yapın. Daha sonra bu iki uzunluğu toplayıp ikiye bölün. Böylece ağacın taç kısmının ortalama genişliğini bulmuş olacaksınız.

Şimdi sıra şampiyon ağacın hangisi olduğuna karar vermek için ağacın puanını hesaplamaya geldi. Bunun için basit bir formül var. Ağacın puanı = gövdenin çevresi + ağacın boyu + 1/4 (taç genişliği). Örneğin, gövde çevresi 2,5 m, boy 4,5 m ve taç kısmının ortalama genişliği 4 m olsun. Bu durumda $2,5 + 4,5 + 1/4 (4) = 8$ puandır.

Ağaç Adı	Boy	Çevresi
1. Meşe	25 m	80 cm
2. Meşe	24 m	95 cm
3. Çınar	15 m	100 cm
4. Meşe	30 m	100 cm
5. Ak kestanesi	25 m	100 cm
6. Akç	20 m	100 cm
7. Diğbudak	18 m	100 cm
8. Çınar	10 m	100 cm
9. Meşe	12 m	100 cm
10. Ladin	22 m	100 cm

Bulacağınız en büyük puana sahip ağaç, sizin şampiyon ağacınız olacak. Şampiyon ağacınızı tanıtan bilgileri ve çekebilerseniz bir fotoğrafını bize yollamayı unutmayın. Ağacın fotoğrafını çekerken yanında bir arkadaşınızın durmasını sağlayın; böylece ağacın büyüklüğü daha kolay anlaşılabilir. İlerideki sayılarımızda sizin şampiyon ağaçlarınıza dergimizde yer vereceğiz.

Bulduğunuz tüm ölçüleri gözlem defterinize yazmayı sakın unutmayın! Ayrıca Haziran 2001 sayımızda verdiğimiz ağaç kartlarından yararlanarak ağaçların adlarını ve özelliklerini öğrenebilirsiniz.

Banu Binbaşaran

Kaynaklar

Hart, M., Selberg, I., Stephens, M., Swalloa, S., Tarsky, S., Thomson, R., Natural Trail Book, 1997
<http://www.championtrees.org>